

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 15 MAIA R. 1798. WE WTOREK.

Z Wiednia 5 Maia.

Cesarzowa Jeymość d. 3. Maia, z okoliczności przypadającego święta znalezienia Krzyża S. jako naywyższa Opiekunka wysoko szlacheckiego orderu gwiazdy krzyżowej, 12 dam zaszczyścić nim raczyła.

W Grätz obchodzona była dnia 29 Kwietnia, rocznica odejścia z tamtąd woysk Francuzkich, przez trzy gwardye mieyskie, które w zeszłym roku, utrzymywały tam bezpieczeństwo wewnętrzne. — Odprawiana nayprzed była musztra na stoiku fortecy. Mszą uroczystą śpiewał pod namiotem Xiążę Biskup, a do stołu zaproszeni byli Xiążę Wirtembergski, X Biskup, Gubernator, Officerowie sztabowi garnizonu, Officerowie sztabowi 3ch korpusow mieszczan, 3 Officerow, 3 unterofficerow i 6. prostych żołnierzy tychże gwardyi. —

Z Brünn 5. Maia.

Wiadomość o zwycięstwie *Basmancsjoglu* odniesionym nad woyskiem W. Sułtana, zupełnie się potwierdza. Bitwa ta przy *Koxschoboka* odprawia się. Korpus Turkow z 17,000 złożony, był pod komendą *Muflaphy* Baszy, który mimo wyraźnego rozkazu, od innych Baszow, dla tego, iż są jego osobistemi nieprzyjaciółmi, przez zazdrość wspierany nie był, i po nieszczęśliwey bitwie, przed zwyciężkim *Basmancsjoglu*, pod armaty *Belgradu* cofnął się. Strata jego jest znaczna, między poległemi na placu 20 *Bolluk* Baszow znaydowało się. — Czynący ten raport

dodaie, że przy dobrym porządku i karności woyska insurgentow, dobrze urządzoney artylleryi, godney podziwienia sprawności żołnierzy, trudno będzie armii W. Sułtana znaczne odnieść korzyści.

Jak wielki jest nieporządek w woysku W. Sułtana, dowodem jest niedawne zdarzenie w *Belgradzie*. Kupa rabusiow wpadła do pomieszkania Biskupa Greckiego, ten z swemi ludzmi bronił się tak długo, dopoki na zrobiony hałas nie nadszedł znaczny patrol i nie rozpędził łotrow, wyjąwszy jednego, który z powodu ciężkiej rany, w ucieczce schronienia szukać musiał. Okazało się, że to był *Bolluk* Basza z garnizonu *Belgradzkiego* i sam był hersztym łotrow. Całe zdarzenie roztrząsanym było od Baszy *Belgradzkiego*, wiele osob aresztowano, a wszystkie niedawno ściagnione woyska do fortecy, odebrały rozkaz wyciągnąć do obozu.

Z *Konstantynopola* dowiadujemy się że Dywan dowiedział się od niejakiego *Tournovati*, będącego Sekretarzem tajnym przy *Basmancsjoglu*, i w niewolę zabranego, imion wszystkich Baszow będących stronnikami *Basmancsjoglu*, między niemi kilku jest o g. uhezukach. Dywan przyrzekł mu zachowanie życia, jeżeli wszystko wyda, i miał opowiedzieć plany ściągające się do obalenia Cesarstwa, jeżeliby inni Baszowie, będący w porozumieniu z *Basmancsjoglu*, do niego się przyłączyli. — Porobiono już przyzwoite środki do ich ukarania. — Dla za-

spokoienia ludu ogłoszono, że *Tournovati* uduszony został, lecz jako wielu utrzymuje, jest trzymany w tajnym areszcie i po przywróceniu spokoyności, do swej oyczyzny do *Korfu* odesłany będzie.

Z *Paryża* 26 *Kwietnia*.

Wczorayszy dziennik urzędowy (*Redaktor*) zawierał.

„Różne pisma publiczne ogłosiły już odjazd *Gen: Buonaparte*, jedne do *Brest*, drugie do *Tulonu*, my zapewnić możemy, że dziś jeszcze w *Paryżu* znajdował się.

Dzisiejszy zaś donosi.

„*Gen: Buonaparte* wyjeżdża do *Rastadt*..

Wszystkie więc domysły względem miejsca, w które *Wódz* ten był przeznaczony, nie sprawdziły się i widocznie się okazuje, jak rząd nasz niedościgłe swoje zamysły, umie przyprowadzać do skutku, i jak okoliczności rzeczy odmieniają.

Poultier w swym piśmie „*Ami des Loix*„ donosi, że *Buonaparte* dziś jeszcze wieczorem udać się ma do *Rastadt*.

Redaktor nie wspomina o zdarzeniu *Wiedeńskim*. — *Poultier* zaś pisze: „*Sekretarz* legacyi w *Wiedniu* *Ob. Freville* przywiózł *Dyrektoryatowi* depesze, względem tego, co w *Wiedniu* zaszło. Wkrótce po nim przybył do *Paryża* nadzwyczajny kurjer *Cesarza*, który na zdarzenie to z nieukontentowaniem zapatrywał się, i jak słyhać prętkie ułożenie się *Dyrektoryatowi* proponował. *Ambasador* nasz miał już niejakie poróżnienia w *Wiedniu* względem swego pomieszkania, które niał za 30,000 *liwrow*, lubo kto inny mógłby je mieć za połowę tych pieniędzy (tu dopiero następnie opis całej sceny *Wiedeńskiej* z wiadomemi już okolicznościami i dodatkiem, iż prywatny jeden *Sekretarz* chcący do domu *Polski* powrócić, ledwo co nie zginął, a pasz-

port żądany od *Gen: Bernadotte* dopiero mu był przysłany w 8 godzin.) *Dyrektoryat* (pisze dalej *Poultier*) zatrudniał się już z tego powodu wielkimi środkami, a *Franciszek II.* oświadczył w swej urzędowej depeszy, iż gotów jest dać wszelką satysfakcyą narodowi *Francuzkiemu*.

Kaper l'Heureux Decide, zabrał okręt z *Jamaiki* płynący o 500 beczkach, szacowany 1. million *liwrow*, i drugi przeznaczony do prowadzenia handlu murzynami o 16 armatach, obydwu do *Bordeaux* przypłynęły. Dwa także *Niemieckie* okręty z *Anglii* do *Emden* przeznaczone, do *Ostendy* przyprowadzono.

Z *Havre* piszą „*Kapitan* statku *Dufiskiego*, który tu z *Lizbony* przypłynął donosi, że gdy opuszczał tę stolicę, ogłoszono tam, iż flotta *Hiszpańska* wyszła z *Cadix* pod żagle.

Rada 500 postanowiła, ażeby nie dodawać nowym członkom ciała prawodawczego tytułu *exkonfytucyiny* lub *exkonwencyiny*.

Dziennik Przyjaciel praw wyraża: „*Piszą* z różnych departamentow, iż tam rozgłaszaią rozmaite wieści, dla wstrzymania nowych *Reprezentantow*, ażeby na miejsce swego przeznaczenia nie odjeżdżali, iak n. p., że posiedzenia rad obydwóch zawieszzone będą, iż się niebawnie *Dyrektoryat* okaże i wprowadzi rząd wojskowy, że ciało prawodawcze tylko z 60 osob ma się składać &c. &c. Dla ziednania więcej wiary wieściom takowym, przypisywać je zwykli znacznym urzędnikom publicznym. Z naszej strony rozumiemy, że im nie można lepiej zaprzeczyć, iak podając je do wiadomości publiczney.

Wielu *emigrantow* *Francuzkich* znajdujących się w *Szwajcaryi*, udało się do *Mediolanu*, lecz i z tamąd ich wypędzono — *Gen: Bruns* opatrzył znacznie szpitale wojenne w *Mediolanie*.

Obywatele kraju *de Vaud*, kommen-derującemu w nim Generałowi Francuzkiemu *Pouget*, ofiarowali kosztowną bardzo tabakierę z napisem: „Kanton Lemańki przyjacielowi swemu *J. P. Pouget*.”

Rada starszych potwierdziła dekret pozwalający pod pewnymi warunkami aresztowania każdego we Francyi bawiącego się cudzoziemca, za długi zaciągnięte w krajach Rzeplitey.

Stosownie do ostatnich doniesień z Szwajcaryi, 4000 wojska Francuzkiego w bliskości *Zurich* znajdowało się.

Deputowany Stanow Wirtembergkich Konsyliarz *Batz*, będący tu od 4 miesięcy w ich interessach, gdy się teraz z Xiążęciem ściśle połączyły, wyjechał wczoraj do *Stuttgard*, a *P. Abel* sam się teraz interessami Wirtembergskimi zatrudnia.

Niektóre tutejsze dzienniki nie są kontente z wyboru *Ob. Legrand z Bazylei* na Dyrektora Rzeplitey Helwetow, opisując go jako stronniaka arystokracji &c.

Rząd tymczasowy Rzplitey Lemańskiej (dawniej kraju *de Vaud*) na ostatniej swej sessyi okazał wdzięczność oswobodzicielowi swemu i jednemu z najpierwszych fundatorów nowej Rzplitey Helwetow, uchwalwszy wybite medału, na jednej stronie jest napis w środku: „à *Frédéric César Laharpe le peuple Vaudois reconnaissant*.” (Fryderykowi Cezarowi *Laharpe* lud wdzięczny kraju *de Vaud*) Napis wkoło: *l'an ter de la république Helvétique une & indivisible*, (pierwszego roku jednej i nierozdzielnej Rzplitey Helwetow.) Z drugiej strony jest pęk strzał z kapeluszem wolności Helwetow i napisem: „*Derniere séance de la représentation provisoire du pays de Vaud*.” (Ostatnia sessya reprezentacyi tymczasowej kraju *de Vaud*.) Pułkownik *Laharpe* krewny Generała tegoż przazwiska, który swe

życie przy armii Włoskiej na placu sławy utracił, przymuszony do opuszczenia swojej oyczyzny, był przez lat 11 przydworze Rossyjskim nauczycielem WW. Xiążąt *Alexandra* i *Konstantyna*, i cnotą, niespracowaną pilnością i stałością w sposobie myślenia, powszechny sobie szacunek zjednał. Na próżno go tam arystokraci Helwecyi, emigranci i wszyscy nieprzyjaciele wolności, prześladować chcieli, mając nawet nadzieję, że jako Jakobin na Syberyę posłany będzie. *Laharpe* opuścił Rossyę w r. 1795, bardziej ubogi iak bogaty, zaszczycony będąc pensją. Gdy mu powrot do oyczyzny przez oligarchow Berneńskich zabroniony został, udał się więc pod opiekę Rzplitey Genewskiej i żył spokojnie na wsi. Interes współziomkow był mu powodem, iż pojechał do *Paryża*, gdzie po wielu trudnościach dopiął zamysłu uwolnienia swej oyczyzny od jarzma arystokracji i uformowania z Helwecyi jednej Rzplitey. W zamysle tym po d 18 *Fructidor*, *Ob. Ochs* bardzo mu dopomagał. *Laharpe* równie z obowiązku, iak z własnej woli, żadnego urzędu przyjąć nie myśli, chcąc się jedynie rolnictwem i naukami zatrudniać. Odwadze jego i stałości winna jest Helwecya, iż nie była podzielona na 3 oddzielne słabe Rzplite.

Przyszły dopiero dekady (29 t. m. *Baron Stael* Minister pełnomocny Szwedzki będzie miał audiencyą u Dyrektoryatu W.

Poultier, który nam od niejakiego czasu przyrzekł donieść o wielkiej wyprawie mającej całą Europę i potomków naszych zadziwić, jeszcze obietnicy swojej nie dotrzymał.

Do *Tulonu* codziennie nowe transporta zawijają, nie mamy jednak żadnej urzędowej wiadomości względem siły i przeznaczenia tamtejszej floty, która ma

mieć rozkaz, wyjść pod żagle d. 12 Maia.

Na domie Ministra marynarki postawiony jest telegraf. — Siostrzeniec jego *Dumanois*, w tych dniach do *Tulonu* pojechał.

Minister policyi Ob. *Dondeau*, znaczne odmiany od niejakiego czasu w departamencie swoim porobił.

Powszechnym dosyć jest mniemaniem, że eskadra Tulońska będzie się starała złączyć z Hiszpańskimi, będącemi w *Carthagena*, *Mallaga* i *Cadix*, potem uderzą na Portugalią lub do *Breść* popłyną, dla zasłonięcia wyprawy przeciw Irlandyi.

Rada 500 zatrudnia się pilnie roztrząsaniem rozdwojonych elekcyi. Dyrektoryat przesłał iey papiery względem takowych elekcyi w departamencie *Sekwany* z których (jako w poselstwie iego czytamy) wpływ zagraniczny widocznie się okazuje.

Niedźwiedzie z *Bern* są tu już wprowadzone, jeden z nich przy wypuszczaniu go z klatki, zaledwo jednego z przy patruiących się nie zamordował.

Z *Hagi* 1. *Maia*

Wiemy teraz, że konfytucya takową większością głosow przyięta była, że w liczbie 100 głosujących, zaledwie 4. przeciw niey oświadczyło się. W tym więc jeszcze tygodniu dowiemy się, kiedy nowe ciało prawodawcze będzie wybrane i konfytucya wprowadzona.

Dekret kommissyi wojenney względem bitwy morskiej d. 11 Października wkrótce ma być wydany. Dyrektoryat skassował już Kapitana *Decker*, kommanderującego liniowym okrętem *Washington*.

Wiadomoć o zamieszczeniu w *Wiedniu*, odebraliśmy tu jednegoż dnia z *Wiednia* i *Paryża*.

Przygotowania morskie w *Vliessingen* są nadzwyczajne. Znajduie się tam wię-

cey 200 małych statkow, z których każdy ma 2. armaty ciężkiego kalibru na przodzie.

Dyrektoryat nasz odebrał wiadomość, że wszystkie od Anglikow zabrane okręty rybackie, są uwolnione.

Z *Cassel* 29 *Kwietnia*.

Kopia następująca listu Ambassadora Rzplitey Francuzkiej Ob. *Bernadote*, do Ob. *Bacher* Ministra w *Ratyzbonie*, przesłana nam została (pisze gazeta tu wychodząca) od legacyi tutejszey Francuzkiej, końcem umieszczenia iey w gazecie.

„W *Wiedniu* 25 *Germinal* roku 6go (14 *Kwietnia*) „

Kazałem przed drzwiami domu mego wywiesić małą troykolorową chorągiew, zamiast wyobrażenia wolności, w ktore przysposobić się jeszcze nie mogłem. O godzinie 7 wieczorem rozbukane pospolstwo, ślepe narzędzie złych ludzi, pod oknami moimi zgromadziło się, miotając groźby i przekleństwa na farby narodowe. Na próżno zszedłem na doł, dla nakłonienia go do odejścia. Osoby udawające się za agentow policyi, nakłoniły go przez swe w postępowaniu ociąganie się, do zostania, i zdawały się zapewniać mu bezkarność. Wkrótce od groźb przyszło do gwałtow. Okna moje kamieniami wybito. Siła zbrojna dostateczna do utrzymania w porządku buntownikow i rozpędzenia ich, ukazała się, ale stojąc na miejscu, całemu rozruchowi przypatrywała się tylko i nieczynność. Iey przyprowadziła tę dziką kupe do najwyższego stopnia zapamiętałości. Pospolstwo wyłamało bramy domu mego i napełniło dziedziniec, grożąc zamordowaniem wszystkich Francuzow. Oczekiwaliśmy śmierci, ale ostatnie nasze momenta byłyby były straszne dla zboycow, bośmy do ostatniego bronić się przedsięwzięli. Trzech z nich wpa-

dło na wschody, trzy wystrzały z pistoletów, ukarały ich za tę śmiałość. Nie spodziewany ten opór, wstrzymał ich szaleństwo, które na karcie i innych rzeczach na dziedzińcu, które naszymi być rozumieli, wywarli. W końcu, kazano kawaleryi, bydź czynną. Dziedziniec i przyległe miejsca, wkrótkim czasie zostały opuszczone. Prawo narodów i godność Rzeczypospolitey Francuzkiej będąc w osobie moiej znieważone i gdy nie czyniono kroków, do zagładzenia tej zniewagi w sposobie przyzwoitym, umyśliłem więc, wyjechać jutro z tej stolicy i udać się do *Rastadt*, gdzie na rozkazy Dyrektoryatu wyk: Rzplitey Francuzkiej oczekiwać będę. Podchlebiam sobie jednak, że zerwanie pokoju między obydwoma narodami, nie będzie konieczną konsekwencyą tego okropnego zdarzenia, i że Franciszek II. iak skoro o wszystkich okolicznościach dobrze będzie uwiadomiony, nie odmówi Rzeplitey Francuzkiej satysfakcyi, iakiey ma prawo żądać. Pozdrowienie i braterstwo.

(podpis) *Bernadotte*.

Od granic Szwajcaryi 25 Kwietnia.

Dyrektorjat Rzplitey Helwetów, jest już w *Arau* instalowany, lubo tam jeszcze jeden jego członek Ob: *Glair* nieprzybył. — Naypierwszym zatrudnieniem władzy wyk: jest mianowanie sołtysów, czyli Prefektów narodowych. Ciało prawodawcze wyznaczyło dla każdego z Dyrektorów 40,000, a dla każdego z Sołtysów 12,000 liwrow roczney pensyi. — Reprezentanci z *Thurgau* i *Baden* przyjechali do *Arau*. — Ob. *Lecartier* obrany w departamencie *Aisne* reprezentantem wkrótce Szwajcaryą opuści, wielu mniema, że Ob. *Mengaud* zastąpi jego miejsce. — W niektórych pismach znayduie

się, że zabrane od Francuzów różne rzeczy w magazynach, arsenalach, a szczególniey Berneńskim do 40 milionów liwrow szacować można, zdaie się jednak, że ten rachunek nadto jest wielki. — Wypłata kontrybucyi 15 milionów liwrow nałożoney na dawnych rządzców, pozwoli idzie.

Administracya Kantonu Berneńskiego wysłała 4ch deputowanych dla zwiedzenia kraiu, oszacowania domów i dobr narodowych, i wypuszczenia ich w dzierżawę lub przedania. — Podobne kroki w kraiu *de Vaud* przedsięwzięto.

Woyłka Francuzkie marszerują przeciw *Uri*, dla nakłonienia małych Kantonów, ażeby prędszy konfitytacyą przyeły. Droga w tamte strony jest bardzo przykra, szczególniey z strony *Lucern*. — Słychać, że inny korpus woyłka Francuzkiego z *Włoch* przez *Gotthardt* przeciw *Uri* ciągnie. — Jak tylko rozgłoszone wiadomość, że mieszkańcy w *Uznach*, *Schwyz* i *Zug* zamysłają atakować Kanton *Zurich*, zaraz tam najmocniejsze środki do obrony przedsięwzięto.

Z *Bazylei* 26 Kwietnia.

G. Schauenbourg doniosł administracyi naszej, iż jutro przez kraj nasz i miasto przechodzić ma kilka tysięcy Francuzów przeznaczonych, do wzmocnienia woyłka w Szwajcaryi stojącego i żądał, ażeby wżywność potrzebną było opatrzone. We dwa dni potom korpus artyleryi, ma się tą samą drogą udać. — Dwoch żołnierzy Francuzkich, którzy w bliskości naszego miasta zrabowali i zranili jednego przechodnia, rostrzelano.

Małe Kantony, nie odmieniły jeszcze swego przedsięwzięcia iako dawniey głośzono, lecz owszem zdaie się, że także z swojej strony wszelką komunikacyą

przeciąć zamysłałą. — Kanton *Glaris* za-
bronił u siebie niektórych gazet i opisu
nowey konfytucyi, wydał także rozkazy
dla rozstawienia 4000 woyska.

W *Lucern* mieszkańcy z *Schwyz* wy-
cieli wprawdzie gdzie niegdzie drzewa
wolności, a na to miejsce krzyże popo-
stawiali, teraz iednak wszystko się już u-
spokoilo, i woyska Francuzkie tam nie-
pomarszerują.

Zgromadzenie nasze narodowe ro-
zeszło się.

Dnia 28 Kwietnia.

Wczoray przechodziło tedy 500 ka-
nonierow Francuzkich i udali się do *So-
lothurn*. Tegoż dnia przybyło 1800 pie-
choty, która tu nocowała.

Z *Zurich* dowiadujemy się, że małe
Kantony zaczęły już opatrywać woyskiem
swoie granice dla bronienia się przeciw
Francuzom, 800 ludzi z Kantonu *Glaris*
stało przy *Lachen* i tyleż w *March*. —
Przed 3 dniami 1500 ludzi z Kantonu *Zug*
aż do *Muri* posunąć się miało. Kilku Se-
natorow w *Glaris* przyaresztowanych zo-
stało z podeyrzenia, iż konfytucyi sprzy-
jaia. — Między włóścianami w Kantonie
Zurich zaburzenia spostrzegać zawsze mo-
żna.

Ob: *Thurneisen* rodem z naszego
miasta, został ministrem skarbu Rzplitey
Helwetow. — Ministrem sprawiedliwości
jest Ob. *Mayer de Schauensee* z *Lucern*.

Dnia 29 Kwietnia.

OOb: *Begoz* z *Lausanne* i *Seltner*
z *Solothurn*, są mianowani od naszego
Dyrektoryatu, Ambassadorsami do *Paryża*.

Wielka rada naszej Rzplitey posta-
nowiła, że wszystkie własności każdego
Kantonu, uważane być mają jako dobra
narodowe całej Rzplitey, długi także
Kantonow są narodowemi. — Senat czyli
Rada starszych, zatrudnia się teraz roz-

trząsaniem takowego dekretu.

Znowu tedy kilka tysięcy Francu-
zow ma przechodzić. Przez departament
Monterrible znaczny także korpus mar-
szerował, tak, iż woyska Francuzkie w
Szwajcaryi znacznie są wzmocnione.

Dnia 30 Kwienia.

Przed 4ma dniami blisko 2,000 wo-
yska Francuzkiego tak piechoty jako i ia-
zdy weszło do *Zurich*. Część iedna jest
rozkwaterowana w mieście, druga w wio-
skach sąsiedzkich. Inny korpus ma wkrot-
ce za tym przyciągnąć.

Nieprzyacielskie czynności już się
rozpoczęły z małemi kantonami. Z *Arau*
pod d. 28. donoszą. — Generał kommen-
deruiący *Schauenbourg* wezwał przez trę-
bacza mieszkańców wioski *Haglingen* w
kantonie *Zug*, ażeby się poddali. Ci by-
li tak okrutnemi, iż obydwie ręce tręba-
czowi ucieli. Francuzi rozjątrzeni w nay-
wyższym stopniu, pociągneli zaraz prze-
ciw woysku broniącemu wioski, odparli
go, wycieli wszystko co tylko napotkali
i podpalili wspomniane miejsce. — Sły-
chać także o drugiey potyczce, w ktorey
mieszkańcy *Zug* byli pobici.

Ciało prawodawcze odprawia ciągle
swoie sessye. D. 25 Dyrektoryat oznay-
mił wysłanym poselstwem, że protestanci
w *Toggenbourg* i kraiu *S. Galla* przyieli
konfytucyą. Katolicy a szczegulniey
miasto *S Galla*, nie chcą jeszcze iść za ta-
kowym przykładem.

Dowiadujemy się, że Ministerium
Angielskie włożyło sekwestr na wszelką
własność tak narodową jako prywatną
Szwajcarow, będącą w Anglii, pod po-
zorem, że Francya panuje teraz w Hel-
wecyi i chce z Anglią wojować, za pomo-
cą pieniędzy tego kraiu. — Postanowiono
u nas użyć prawa odwetu sekwestrując
wszystko, co tylko do Anglikow należy.

Z Parmy 12 Kwietnia.

Xiężniczka *Karolina, Maria, Ferdynanda*, 3cia córka naszego Xiążęcia urodzona w r. 1777 d. 7. Września, chce wstąpić do tutejszego klasztoru Dominikanek.

Z Turynu 18 Kwietnia.

Woytko uzbrojone emigrantow Piemonckich, zgromadziwszy się w kraiu Liguryjskim wpadło nagle d. 8 t. m. do *Carisio*, miejsca leżącego w Genueńskim, lecz należącego do Krola Sardynii. Postawiono tam zaraz drzewo wolności, i znaczną wzięto kontrybucyą. Następných dni toż samo stało się w wioskach *Tagliolo, Belforte, Silvano* i *Rocca Grimalda*, lecz potym insurgenci wypędzeni z nich zostali, przez mieszkańców połączonych z woytkiem krolewskim.

O ciałninie ziemi przy Suez.

(Z podróży *Wolneia* do Syryi i Egiptu w 1783. 84. i 85.)

„Jestże podobieństwem przekopać ciałninę ziemi, dzielącą morze czerwone od śródziemnego, aby okręty nierownie krotszą drogą, iak w koło przyładka *Dobrey Nadziei*, do Indiiw płynąć mogły? Ciałnina nie będąc szeroką, jest więc mniemaniem, że przedsięwzięcie to przyprowadzić można do skutku. W podróży moiej do *Suez*, zdawało mi się, iż to nie jest tak łatwo.

Prawda, że ciałnina dzieląca obydwu morza nie jest szersza, nad mil Francuzkich 18. do 19. że wcale nie jest gorzyfta i że z sitan w *Suez*, przez perspektywę iedno tylko ziemi wyniesienie w okolicy Połnocno zachodniej, na płaskiej i rownej przestrzeni dostrzedz można. Powierzchnia więc ziemi nie zawadza przecięciu ciałniny, ale największą przeszkodą jest to, że tam właśnie, gdzie morze czerwone naybliższe jest śródziemnego,

brzeg bardzo jest niski i piaszczyfty, a woda zbiera się w jeziora i bagna, przecięte piaszczyftami wieliznami, tak że okręty w znaczney tylko odległości zbliżyć się mogą do brzegow. Możnaż w miłkim piasku trwały założyć kanał? Przydać do tego należy, że na całym tym nadbrzeżu portu niemasz i że nowy wcale założyć trzebaby. Nakoniec caley tey okolicy zbywa na wodzie do napoiu, a w przypadku wielkiej ludności, nie zkład inąd iak z *Nilu*, sprowadzaćby ją wypadało.

Jednym przeto i naylepszym środkiem do skutecznienia tego, jest sposob używany dawniey, to jest otworzenie kominikacyi oboygą morz przez *Nil*. — Położenie kraiu nie przeszkadza temu, gora bowiem *Mokattam*, coraz więcej za *Kairem* traci z swey wysokości, a u spadku iey równa nizina, rozciąga się od brzegow *Nilu* do końca czerwonego morza. W starożytności korzysztano z tego położenia i połączono oboygą morza, przez kanał ciągnący się z morza czerwonego do *Nilu*. *Strabo* pisze, iż pierwszy kanał znajdował się iuż za panowania *Sesostrisa* w czasie woyny Trojańskiej. Szerokość iego 170. stop wynosiła i tak był głęboki, że wielki okręt mógł na nim płynąć.

Po woynach z Grekami, *Ptolomeuszowie* do dawnego przyprowadzili go stan. Pod rządem Rzymian, *Traian* odnowić go kazał i wszystkie narody panujące w Egipcie szły zawsze za tym przykładem, aż do Arabow. Za czasow *Amarebel-katteba*, pisze Historyk *Makin*, miasta *Mekka* i *Medyna* głód wycierpiały, z tego powodu, Kalif rozkazał Gubernatorowi w Egipcie *Omrou*, ściągnąć kanałem *Nil* do *Kolzam*, aby przeznaczone w podatkach do Arabii żyto i ięczmień, kanałem tym odsyłane były. Jest to ten sam kanał, ktorego ślady teraz ieszcze w blisko-

ści *Kairu* widzieć można i w piaskach północno zachodnich *Berket el Hadi* albo jeziora Pielgrzymow, ginie. *Kolzum* zaś, gdzie się kończył, od wielu już wieków zupełnie zniszczało. Nazwisko tego miasta, nosi teraz mały piaszczysty pagorek, a na miejscu gdzie stało o 3,000 kroków od *Suez* ku północy, kupy cegieł i kamieni widzieć można. Niedługo znaczna w tej okolicy liczba miast znajdowała się, ale wraz z wodami *Nilu* zniknęły. Kanały które tu prowadzone były, zasypane wkrótce zostały miękkim piaskiem, który to woda naniosiła, to wiatry nagnały. Jazda Arabów *Bedouinow* z gruntu się zmniejszała. Handel teraz między *Suez* i *Kairem* przez karawany jedynie w Kwietniu, Maju, Lipcu i Sierpniu jest prowadzony. Ta z którą podróż w 1783. odprawilem, składała się z 3000. wielbłądów i z 5. do 6000 ludzi. — *Suez* co do wszelkich potrzeb, nayuboższym jest miejscem na ziemi. Z wysokości altan, oko albo widzi rozległą piaszczystą ku północy i zachodowi, albo białe arabskie skały ku wschodowi, albo morze i góry *Mokattam* ku południowi. Nigdzie go drzewo, nigdzie zielona trawka nie rozweseli. Żółte tylko piaszczyste pustynie i zieloną wodę, w *Suez* ujrzeć można. Zapadłe i stare chałupy, czynią widok ten smutniejszym jeszcze. Jedyna do napoju woda, wytryska z źródła w *El Naba* o 3. mile od miejsca tego, ale tak jest słona, że Europejczycy z rumem mieszają ją muszą. Morze ma podostatkami ryb i muszlow, ale Arabowie mało ich łowią i nieznają się na rybołówstwie. Po oddaleniu się okrętów, nikt w *Suez* nie zostaje, tylko *Mameluk* Gubernator miejsca i 12. lub 15. osob. składających dom jego i garnizon. Twierdzą pod kommandą jego będącą, jest stary zapadły budynek, poczy-

tywany od Arabów za cytadelle, bo w niej 4 małe armaty i dwóch kanonierów Greckich znajduje się. Port jest wcale nieobwarowany i zły bardzo, najmniejsze bowiem okręty w czasie tylko najwyższego wezbrania wody, zbliżyć się mogą do brzegów, towary zaś muszą być oprócz tego na inne statki przeładowane, które dopiero po między piaszczystymi mieliznami, do miasta są transportowane. Morze przez swe wzbieranie i upadanie niosąc coraz więcej piasku do tej okolicy, zasypie w końcu łożysko zatoki morskiej, i *Suez* takiego jak *Kolzum* i *Arsinoe* losu doświadczy. Gdyby rząd roztropny panował w Egipcie, toby inne miasto zbudować kazał nad samym portem i zabezpieczyłby go groblą 7 do 8. stop wysoką, gdyż wały morskie nigdy się wyżej nad pół czwarta stop nie wznoszą. Rząd dobry starałby się odnowić kanał *Nilu* albo by go zupełnie na nowo wykopać kazał i oszczędziłby 500,000. liwrow płaconych rocznie Arabom eskortującym karawany. Dla uniknienia niebezpiecznych piasków przy *Rosette*, uczyniłby kanał *Alexandryjski* zdającym do żeglugi. Ale rząd terazniejszy bynajmniej się tym nie trudni. Mało znacząca opieka jego nad handlem, nie jest nawet na roztropnych zasadach prawdziwych. Cierpi go w nadziei zaspokojenia przez niego chciwości swej do łupieństwa i czerpa bezprześcannie z tego źródła, nie pamięć, iż wyschnąć może. Nie umie nawet użyć na własną korzyść wielkiego interesu, który Europejczycy mają w związku z Indiami. — Anglicy i Francuzi starali się na próżno porozumieć się z nim względem tego i wejść w pewne układy, ale wszystkie czynione sobie propozycje odrzucił. Czyli teraz republikanie Francuzi będą szczęśliwsi, czas okaże.

GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 15. MAJA 1798 R. WE WTOREK.

Z Paryża 28. Kwietnia.

Buonaparte dziś ma wyjechać do *Rastadt*, niektóre dzienniki piszą, że to już nastąpiło. Wodź ten (czytamy w *Messenger du Soir*) udaje się tam dla przypieszenia podpisu pokoju. Zamiarem jest jego (jeżeli okoliczności nie przeszkodzą) powrócić wkrótce do *Paryża*, a potem udać się do *Tulonu*, gdyż nie trzeba rozumieć, że Dyrektoryat odłożył wyprawę morską. Osoby przeznaczone do niej, mają rozkaz czekać w *Lugdunie*, na rozkazy Dyrektoryatu.

Dwa konwoje w różnych czasach z *Nantes* wysłane, z żywnością i amunicją morską, zawinęły najprzód do *Morbihan*, a potem do *Andierne*, z tamtąd przypływały do *Brest* w 65 żagli, pod eskortą kilku małych statków wojennych. Anglicy uwiadomieni o zbliżaniu się tych konwojów, wysłali 5 okrętów dla ich przyjęcia, lecz dywizya nasza z 3 okrętów i 4 fregat złożona, o ktorej nie wiedzieli stała w *Berthoume* za *Brest*, dla zabezpieczenia tej części brzegów. Jak tylko się nieprzyjaciel okazał, nasza dywizya wyszła pod żagle, Anglicy umkneli, a konwoje przybyły szczęśliwie.

Obywatel *Olivier*, który odwiedził Persyę, na rozkaz rządu pisał z *Konstantynopola*, iż z sobą przywozi z Persyi, Babilonu, puszczoł Arabkich, okolic *Alepu*, z *Cypru*, *Gór Karamanii* i *Azji* mniejszej, więcej 1200 gatunków nasion dobrane zachowanych, wiele medalów złotych, srebrnych i brązowych, *Rzymian*, *Greków* i *Parthów*, kilka momii dzieci i statków świętych w *Egipcie*, kilka reko-

pism ciekawych &c. Pisząc potym o stanie teraźniejszym *Turcyi*, o iey ludności coraz mniejszey, o dochodach coraz szczerpleyszych, o pomnażających się pułkiach &c. przez uciemieniania *Baszów*, buntów ich, zamieszania i niekarność *Janczarów*, wnosi, że ten kraj bardzo się zbliża ku swemu upadkowi.

Z *Auxerre* mamy doniesienie, że tamtędy wiele narzędzi przeznaczonych do *Tulonu* transportowano i zdaje się nie podpadać wątpliwości, że wyprawa ma w celu wylądowanie w *Egipcie*, otworzenie tam potrzebnych kanałów, a tym samym zniszczenia handlu *Anglików* w *Indiach* wschodnich. Niezmienną jest rzeczą, że wyprawie tej *Argonautów*, *Jason Buonaparte*, przewodniczyć będzie.

Dey Algieru kazał zabrać 20 statków *Hiszpańskich* pływających za paszportami *Marokańskimi*. Ludunek ich był sprzedany, a ludzie ekwipażu w niewolę wzięci. *Cesarz Marokański* rozgniewany o taką zwiewagę, zabronił *Algierczykom* bawić się w jego kraju. — *Krol Hiszpański* ma wysłać posła do *Monarchy Marokańskiej*.

Z *Bruxelli* 28. Kwietnia.

Trzy bataliony armii *Włoskiej* będącej tu na garnizonie, odebrały onegdaj rozkaz marszerowania do prawego skrzydła armii *Angielskiej*, wyszły więc wczoraj, lecz zaledwie były w odległości trzedynej mili, gdy odebrały rozkaz do powrotu.

List pisany z *Bordeaux* od jednego z skazanych na deportacyę, donosi o śmierci sławnego *van Eupena*, tak czynnego w

rewolucyi Niderlandow przeciw *Jozefowi II.* — *van Eupen* był jednym z deportowanych będących na fregacie *la Charente*.

Z Kolonii 21 Floreal (30 Kwietnia.)

Uroczystość małżeństwa była tu dnia wczorajszego obchodzona, ogłós dzwonek oznaymił iey rozpoczęcie, processya udała się z domu municypalności na miejsce przeznaczone. Szedł najprzód oddział Huzarów, potym muzyka wojenna, grenadierowie, Generałowie, Sztab generalny i administracye wojenne, 3ch uczniow niosło sztandary, deputowani akademii, wydziału handlowego, kommissarze policyi, kupa dzieci oboiey płcy nosząc korony i girlandy z kwiatow, podwoyny rząd młodych obywateli, sędzia pokoju z assessorami, trybunały ciwilny i kryminalny, zbior obywatelów, młoda para mająca wnieść w związki małżeńskie w powozie, 2 inne powozy z młodem małżonkami i ich dziećmi, 3ci powoz z dziadkiem i iego wnukami, małżonkowie najstarsi w mieście, małżonkowie, co poświęcili swe prace wychowaniu sierot, wielka chorągiew &c. &c. &c.

Gdy processya przybyła na plac, gdzie był wystawiony amfiteatr dla władz konstytucyjnych, rozpoczęta była ceremonia przez symfonią. Prezydent municypalności miał mowę stosowną do obchodu, rozdał korony obywatelskie i ogłosił imiona małżonków, którzy przez liczne familie i cnoty dobrze się zasłużyli oyczyźnie. Czula ta scena ukończyła się przez czulszą jeszcze, młoda para, która przez swe obyczaie i cnoty ziednała sobie szacunek u władz konstytucyjnych, uroczystie złączona była. Nastąpiły pe tym pieśni patryotyczne i processya powrocila do domu municypalności.

Z Calcar 24 Kwietnia.

Organizacya tuteyszey Prowineyi Kopniuzi wprowadzie a iednak z pośpie-

chem idzie. Znaydujące się w *Cleve* papiery regencyi krolewskiej, przed kilku tygodniami od Kommissarza Francuzkiego zapieczętowane, teraz odpieczętowane zostały i wszystkie ściągające się do lewego brzegu *Renu*, d. 6. do *Kolonii* do tamteyszego naywyższego trybunału przestano. — W *Xanten* d. 18 zniesiono sąd krajowy, na to miejsce iest sędzia pokoju w sposobie Francuzkim, ktoremu wszystkie nicukończona processa sąd zdać musiał. Wyrok Kommissarza Dyrektoryatu zakazujący wszystkich publicznych processyi, i zostawiania po drogach lub publicznych miejscach obrazow świętych, z naywiększą surowością przyprowadzany iest do skutku i w wielu miejscach przestrzegać można, jak się mieszkańcy zatrudniają zamurowaniem framug, w których takowe obrazy stały. — Wczoray ogłoszono, iż iest włożony sekwestr na wszelką własność ruchomą i nieruchomą kapituły w *Xanten*, *Klasztorow Fürstenberg*, *Hagenbusch*, także w *Xanten* będących, i *S. Jędrzeia* w *Sonsbek*.

Przed kilku już tygodniami wyszło rozrządzenie, ażeby każdy nosił troykolorową kokarde, pod karą 8. dniowego zesztu: na wszystkich więc kapeluszach i czapkach widać kokardy, a nawet Konsyliarze nosić ie muszą.

Z Neuwied 25 Kwietnia.

Gen. artyllery *Debelle* wyiechał z tąd do armii Angielskiej, przy której podobnież użyty będzie.

Forpoczty Francuzkie zatrzymały przed 5. dniami statek pływący z *Coblentz* do *Ehrendreitstein*, naładowany mąką, wodką i rybami, co wszystko sprzedanym będzie na pożytek żołmerzy, którzy go zatrzymali.

Z Raštadt 26 Kwietnia.

Ob. *Reinhard* iadący w charakterze Posła Francuzkiego do *Florencyi*, przy-

był tu z swoją małżonką i Sekretarzem legacji Ob. *Kerner*. D. 26 pojechał do *Bahlingen* w kraju Wirtembergkim, dla odwiedzenia swego oycy, kaznodzieje wiejskiego, z tamąd przez Szwajcaryą, uda się na miejsce swego przeznaczenia.

Zamiana nazwiska armii Mogunckiey na armię eksekucyjną pokoju z Rzeszą, znaczne tu wrażenie sprawiła.

Przybył tu z *Drezna* Sekretarz legacji Sakskiej idący do *Paryża*, a potem do *Madrytu*.

Książę Wirtembergki oświadczył swojej tajney radzie w dzień odbierania przysięgi wierności, iż Ministra *Woelwarth* przywróci.

Gen. *Bernadotte* nie odwiedza wcale Ministrów Cesarzkich, lubo w jednym zamku z nimi mieszka. — Kuryer Cesarzki tegoż prawie czasu przejeżdżał tedy do *Paryża*, co i Sekretarz legacji *Freville* wiozący depesze z wiadomością o zdarzeniu Wiedeńskim. — Onegdaj *Bernadotte* odebrał kuryera z *Wiednia* wysłanego przez jednego z Posłów zagranicznych, i zaraz wyprawił do *Paryża* Ob. *Maliszewskiego*, swego Adutanta.

Obywatele *Treilhard* i *Outrepont* obrani zostali deputowanemi do rady 500, z tego powodu ostatni wkrótce zjad wyjedzie.

Baron *Degelman* przejeżdżał tedy w podróży swojej z *Wiednia* do *Paryża*.

Z *Rastadt* 29 Kwietnia.

Kuryer Austriacki dał w południe przyjechał tu powracając z *Paryża*. — Ambasador *Bernadotte*, nie jest odwołany, z czego wielu wnosi, iż Dyrektoryat nie jest skłonny do zerwania pokoju z powodu zdarzenia Wiedeńskiego, i *Bernadotte* wstrzymał przygotowania potrzebne do podróży. Zdaje się, że tu jeszcze czas nie taki zostać zamysła.

Przybył tu Minister Rzepltey Cisalpińskiej (zapewne to będzie Ob. *Marscalchi*, przeznaczony w charakterze Ambassadorsa do *Wiednia*.)

Z *Frankfortu* 28 Kwietnia.

Garnizony Francuzkie w *Metz*, *Thionville*, *Longwy*, *Montmédy*, *Givet*, *Namur* &c. &c: są już w marszu dla wzmożenia armii Mogunckiey, nazywaney teraz wojskiem eksekucyjnym pokoju z Rzeszą. — Jak tylko *G. Hatry* w *Moguncyi* dowiedział się o zdarzeniu *G. Bernadotte* w *Wiedniu*, wysłał zaraz kuryera do Dyrektoryatu z żądaniem stosownych do okoliczności rozkazów.

Wiadomość o aliansie między dwoma Niemieckimi mocarstwami, dotychczas się nie potwierdziła.

Od wyższego *Renu* 30 Kwietnia.

Wielu mniema, że Ministrowie Francuzcy w odpowiedzi na notę ostatnią deputacyi, zezwolą na rozpoczęcie negocyacyi względem 18 artykułów, i innych obiektów w notach deputacyi umieszczonych, lecz żądać także będą, ażeby Francya zatrzymała na prawym brzegu *Renu* trzy fortyfikacye przedmostowe, to jest: przy *Huningen*, *Kehl* i *Moguncyi*. Słychać, że już w tej mierze porozumiewali się ustnie z Deputacją Rzeszy.

Xężna paniąca Wirtembergka zległa córke, lecz ta zaraz umarła.

Z *Mediolanu* 20 Kwietnia.

Pierwszemi sprawcami zamieszkań w Stanach Króla Sardynńskiego są Patryoci Piemontcy; ktorzy się schronili do *Genuw* i *Mediolanu*. Złączyli się potajemnie w 2. korpusy, i wkroczyli do *Piemontu* różnemi drogami, starając się przez wszelkie sposoby o pozyskanie coraz więcej stronników. Może być, iż dostali iakową pomoc w ukrytym sposobie, gdyż im nie zbywa ani na broni, ani na amunicyi.

Ob: *Lahaz* dawniej komendant legii Lombardow, złożył swoy urząd reprezentanta w radzie starszych, dla służenia w armii Angielskiej.

O spisku przeciw W. X. Toskanii, nie tu pewnego nie wiemy, gazeta Florencka zupełnie o tym milczy.

Od rozkazu wydanego w *Rzymie*, ażeby z tamąd wszyscy cudzoziemcy wyjeżdżali, artyści są wyjęci.

Mieszkańcy w *Loretto* znacznie teraz cierpią, dawniej żyli z pielgrzymow odwiedziających dom święty, co teraz zupełnie ustało.

Z *Mediolanu* 25 Kwietnia.

G. *Brune* wyjechał d. 18 do *Genui*, w tym tygodniu jest jeszcze powrotem spodziewany. — W tych dniach aresztowano tu kilku emigrantow Francuzkich.

Najpierwszym przedmiotem dymisji danych, przed dwie osoby z Dyrektoryatu i kilku deputowanych ciała prawodawczego, jest przywrocenie dobrej harmonii między obydwoma radami. — Oprocz odmian dawniej doniesionych Ob: *Franciszek Benaco*, zastąpił miejsce Ob: *Sommariva*, w charakterze Sekretarza generalnego Dyrektoryatu. — Bywszy Minister Policyi *Soprani* ma się udać do *Genui*, jako Minister pełnomocny naszej Rzplitey na miejscu Ob: *Porro*.

Dyrektoryat Wyk: wydał odezwę do narodu zachęcając Obywatelów, ażeby się jako dobrzy Republikanie sprawowali.

Z *Turyngu* mamy wiadomość, że woyska krolewskie z wszystkich stron są w poruszeniu. Korpus od 10 tysięcy zmierza ku granicom Liguryjskim, kolumna jedna ma stanąć w *Saluces*. Inny oddział woyska udał się przeciw patryotom, ktorzy z strony naszego kraju weszli do Piemontu. — Posłano także kilka oddziałow z *Bozzano* ku *Domodossola*, lubo się patryoci jeszcze w tey stronie nie okazali.

Z *Genui* 22 Kwietnia.

Gen. *Brune* wodz najwyższy armii Włoskiej, przyjechał tu wczoraj, mieszka w pałacu *Doria*. — Ob: *Bertuccioni* przybył z *Paryża* z depeSZami do naszego Dyrektoryatu.

Minister Sardyński przy naszej Rzplitey, podał Dyrektoryatowi note z uwiedomieniem, że Krol Pan jego widzi się bydz przymuszonym przez okoliczności wysłać część woyska na granice Liguryjskie, dla przeszkodzenia wpadaniu lotrow. — Dyrektoryat z swoiey strony przeznaczył już korpus siły zbroyney ku zasłonie granic. Znajdują się w tym korpusie Francuzi jako auxyliarni. Wreszcie zapewniają, że rząd nasz w niczym nie pomaga Patryotom Piemonckim, do ktorych się wielu naszych dezertetow przyłączyło. Zrobiwszy rewolucyą w lenności *Tagliolo*, insurgenci udali się do *Owada* i tam są w liczbie 5 lub 600, drugi ich oddział blisko 1000 ludzi wynoszący, jest w *Carriso*. Zamek *Domo* jest jedynym ufortykowanym miejscem, ktorzy posiadają, opanowali go bez żadnego oporu, i tam znaleźli kilka armat, broń i amunicyą, zdaie się, iż wkrótce będą atakowani, gdyż woyska Piemonckie w *Belgirate* i *Arona* odebrały już posiłki.

Od granic Włoskich 26 Kwietnia.

W Piemocie w okolicach *Cherasko* i *Asti* insurgenci drzewa wolności popostawiali.

Ambassador Rzplitey Cisalpińskiej, do *Wiednia* przeznaczony, Ob: *Marescalchi*, najprzod do *Rastadt* pojechał.

W. Rada Rzplitey Liguryjskiej postanowiła, iż wszystkim duchownym rodem z iey kraju, wolno jest do klasztorow powrócić, lecz cudzoziemcy mają z klasztorow i państwa Rzplitey w 8 dniach ustąpić. Przyimowanie nowicyuszow jest zabronione.

Obwieszczenia.

Ponieważ zadecydowanym zostało, iż Starostwo czyli raczey klucz Kapinoski z należącemi do niego attynencyami i pertynencyami, iako to: z Folwarkami Kapinoskim i Wieyckim, z czynszami i daninami ze wsiow Kapinosa, Wieyca i z 9ciu Hollenderni, wraz z propinacją tam się znajdującą, od S. Troycy 1798. r. aż do owego czasu w r. 1801. naywięcey dającemu w dzierżawę wypużczone będzie, przeto naznacza się termin licytacji na dzień 19. miesiąca bieżącego na godzinę 10. przed południem w sali konferencyalney Kamery tuteyżzey Woienno-Ekoniczney w pałacu Kollegiow kraiowych, przed Kommissarzem do tego zadzierżawienia wyznaczonym, Konsyliarzem Woienno-Ekomicznym de Colomb, dla czego żądający takowey dzierżawy, mają się wyznaczony termin w tuteyżzey Krolewskiej Kameron Woienno-Ekoniczney stawić, swoią cenę podać, i być pewnemi, iż wspomniane Starostwo naywięcey dającemu, jeżeli się do tego zdatnym okaże i kondycye przyimie, aż do dalszey aprobacyi zaliczowanym zostanie. — Dan w Warszawie dnia 28o Maja 1798. — J. K. Mci Prus Południowych Woienno-Ekoniczna Kamera.

de Hoyrn. de Goldbeck. Helwing.

Ponieważ postanowiono zostało, iż Fabrykowanie i kręcenie Tabak, rownie w Prusiech Południowych iako w dawnych Prowincyach Pruskich ma byż iedynie zatrudnieniem i rzemiosłem Mieszkańców Miast, Podaie się więc do wiadomości Publiczney, iż kręcenie Tytuniow po Wsiach, jeżeli iuż gdzie rozpoczęte zostało ustać, a nadal żadne fabryki zakładane byż nie mają. W Warszawie dnia 2. Kwietnia 1798. — Krolewska Południowa Woienna i Ekoniczna Kamera.

Obwieszczenia.

W Magistracie tuteyżzym Policyjnym znalazło się od dawnego czasu 120. Tali kart Frankuzkich, do których właściciela dotąd wynaleś nie można; Jeżeli więc Właściciel tychże, przed Krolewską Kamerą Woienną Ekoniczną, Prawo swoje do nich okazać może, to będą mu takowe karty, za poprzedzającym oświadczeniem iego gdzie ie iako niestemplowane za granicą sprzedać chce, na tychmiast oddane i zostaną Paszportem opatrzone, aż za granicę. Gdyby zaś właściciel w przeciagu sześciu tygodni zgłosić się nie miał, to będą te karty iako nie dobre, a tylko Ambaras czyniące, spalonemi. W Warszawie dnia 24. Kwietnia 1798. — Kamera J. K. Mci Prus Południowych Woienno Ekoniczna,

Na mocy rozkazu P. Kamery Woyskowej i Ekoniczney Starostwo Piaseczyńskie od Stey Troycy 1798. aż do tegoż czasu w roku 1801. naywięcey dającemu w dzierżawę wypużczone będzie, przeto naznacza się termin licytacji na dzień 21. Miesiąca bieżącego na godzinę 10. z rana w Pałacyku JP. Generała Bylszewskiego na Końskim Targu w Kancellaryi Landratowskiej. Dan w Warszawie dnia 13. Maja 1798. — Kommissya licytująca do Intendentury Piaseczyńskiej przeznaczona.

Z Mocy Rezolucyi Nayiasn: Kommissyi do upadłych sześciu Bankow wyznaczoney, podaie się do wiadomości, iż na dniu 23. Miesiąca Czerwca i po nim następujących z Południa o godzinie 3. roku terażniejszego 1798. w Ogrodzie Kabrytowskim na Faworach pod Nrem 2016. Iytuowanym będą sprzedawane przez publiczną Licytacją Drzewa Cytrynowe, Pomarańczowe, Laurowe, Koralowce, Myrthowe, Brzoskwiniowe, Granaty i inne wszelkiego Gatunku Zagraniczne tak w Wazonach iako i w ziemi będące. — Tudzież zioła, kwiaty i inne różne Orangeryczne Rośliny za gotowe piemiądze.

Avertissement.

Da bei dem Justiz Magistrat der Königl: Haupt und Residenz Stadt Warschau, auf Ansuchen des hiesigen Dominicaner Klosters, das auf dem Dunay sub Nro: 149. belegene den Gabriel Protasiewiczschén Erben zugehörige Wohnhaus nebst Zubehör, an den Meistbietenden öffentlich Schulden halber verkauft werden soll, und die Bietungs termine auf den 14 April, den 14. May und besonders den 14. Junius d. J. jedesmal Vormittags um 9. Uhr, vor Unserm Deputato Herrn Justiz Rath Kausch (auf dem Collegien Hause) angesetzt worden; so wird folches und das gedachte Grundstück, nach der davon aufgenommeneu taxe, welche täglich in der Justiz Magistrats Registratur eingesehen werden kann, auf 7817. fl. 7. und halb gr: Pohl: gewürdigt worden, den Kauflustigen bekannt gemacht, mit ger Nachricht: das im letztern Bietungs termi-

Gdy w Magistracie Sprawiedliwości Miasta J. K. Mci Pruskiego głównego i Rezyduencyonalnego Warszawy, na Prożbę Xięży Dominicanow Konwentu Warszawskiego Kamieniczka przy ulicy Dunay, pod Nrem 149. Iytuowana, do Sukcesorow Gabryela Protasiewicza należąca, z przyległościami, z przyczyny długow więcej dającym publicznie sprzedana byż ma, a termina licytacji na dzień 14go Kwietnia, dnia 14go Maja, a ofobliwie dnia 14go Czerwca każdą rząz o godzinie 9tey przed deputowanym naszym JP. Kausch Radcą Magist: Sprawiedl: wyznaczone są; przeto o takowych, iako też iż wzmiankowana Possejsya według urzędownie sporządzoney taxy, którą w Registraturze Magist: Sprawiedl: codziennie widzieć można, zł: 7817. gr: 7. i pół otaxowana została, wszystkich zyczących sobie kupić uwiado-

ne, welcher peremptorisch ist, das Grundstück dem Meistbiethenden ohnfehlbar zugeschlagen und auf die etwa nachher einkommende Gebote nicht weiter geachtet werden solle.—Auch sind sämtliche etwanige Real Praetendenten welche an dieses Grundstück Ansprüche haben möchten, vorgeladen, daß sie zur Erhaltung ihrer Rechte sich bis zum letzten Licitations termin oder spätestens in diesem den 14ten Junius c. selbst melden und ihre Ansprüche dem Gericht anzeigen, bei dessen Entstehung aber gewärtigen müssen, daß sie nach erfolgter Adjudication damit gegen den neuen Besitzer und in so weit sie das Grundstück betreffen, nicht weiter gehöret, sondern damit praeccludiret werden sollen. Warschau d. 23 Januar 1798.—Königl. Preuls. Justiz Magistrat.

Citation der Creditoren.

Wir Fridrich Wilhelm von Gottes Gnaden König von Preussen etc. etc. Thun kund und fügen hiemit jedermänniglich zu wissen: Demnach auf Ansuchen des Curatoris der Joseph v. Łączyński'schen minorennen Beneficial-Erben, über den Nachlaß des gedachten allhier verstorbenen Joseph v. Łączyński der erbchaftliche Liquidations-Process eröffnet worden; so werden hierdurch alle diejenigen welche an den gedachten Nachlaß einigen Anspruch und Forderung zu haben vermeinen, öffentlich dergestalt vergeladen: daß sie binnen Vier Monaten ihre Forderungen mündlich oder schriftlich anzeigen, auch ihrer Anmeldung die Abschriften der Urkunden, worauf sie sich gründen, beylegen, hiernächst aber in dem auf den 13ten Junii currentis angezeigten Liquidations-Termin, vor dem dazu deputirten Unserm Regierungsrath v. Goldenberg, Vormittags um 9. Uhr, auf dem hiesigen Landes-Collegienhause sich in Person oder durch zulässige Bevollmächtigte stellen, den Betrag und die Art ihrer Forderung umständlich angeben, die Documente, Briefschaften und übrige Beweismittel, wodurch sie die Richtigkeit ihrer Forderung zu erweisen gedenken, originaliter vorlegen und anzeigen, das Nöthige deshalb zum Protokoll verhandeln, und sodann die gefezmäßige Anfezung in dem abzufassenden Erstigkeits-Urteil, dagegen aber bey ihrem Ausbleiben und unterlassener Anmeldung ihrer Forderungen gewärtigen, daß sie ihrer etwanigen Vorrechte verlustig erklärt und mit ihren Forderungen nur an dasjenige, was nach Befriedigung der sich meldenden Gläubiger von der Masse noch übrig bleiben möchte: verwiesen werden sollen. Uebrigens werden diejenigen Gläubiger, werche durch gefezliche Ursachen an der persönlichen Erscheinung gehindert werden, und denen es hieselbst an Bekanttheit fehlt, die Justiz-Kommissarien Lutterkorth und Drews angewiesen, wovon sie sich einen wählen und denselben mit Information und Vollmacht versehen können. Hiernach haben sich also säm-

mia sie: z doniesieniem, iż na ostatnim terminie Licytacyi, iako zawitym, Pofselsya ta więcej daiećemu nreomylnie przysądzona zostanie, i potym na żadną plus offerencyą więcej zwiazano nie będzie. —Zapozywaia się oraz wszyscy, iakiekolwiek realne Pretensye do teyże Pofselsyi mieć mogący, iżby się na ostatnim Terminie Licytacyi, końcem pozyskania swych Praw albo naypoźniey na Terminie dnia 14. Mca Czerwca 1798. stawili i Prawa swbie ładownie likwidowali w przypadku zaś uchybienia spodziewać się mają; Iż żadne ich pretensye iakiekolwiekby do tey Pofselsyi mieć mogli, po nastąpionym przysądzeniu oney, więcej im przyiete nie będą i owszem w nich na zawsze upadną. W Warszawie d. 23. Stycznia 1798. —Krolewsko-Pruski Magistrat Sprawiedliwosci.

Fryderyk Wilhelm z Bożej Łaski Krol Pruski etc. etc. Podaiemy ninieyszym każdemu do wiadomości. Gdy na instancyą Kuratora Sukcesorow nieletnich po-Urodzonym Jozefie Łączyńskim pozostałych, do majątku tegoż rzeczónego Ur: niegdy Jozefa Łączyńskiego processus liquidationis podniesionym został, przeto ninieyszym wszyscy pretensye i długi do rzeczónego pozostałego majątku mieć iakowe rozumieiający edyktalnie w ten sposób zapozwani zostana, aby w czterech miesiacach pretensye swe ustnie lub na piśmie podali i do zameldowania swego kopie dokumentow na których pretensye ich zasadzaią się przyłaczyli, potym zaś na terminie liquidationis d. 13. Junii currentis wyznaczonym przed Deputowanym do tego naszym Regencyi-Kommiss: v. Goldenberg o godzinie 9. ranney w rezydencyi tuteyszey krajowey Regencyi osobiście lub przez legalnych Plenipotentow stawili się, wielość summy i sposob swych pretensyi punktualnie podali, dokumenta, skrypta i inne dowody, ktoromi rzetelność pretensyi swych okazać niemają w oryginałach złożyli i opowiedzieli, wnioski w tey mierze potrzebne do protokolu zaniesli, a potym prawem przepianey lokacyi w mającym bydź ferowanym dekrete potioritatis w niestawieniu się zaś i zaniedbanym zameldowaniu swych pretensyi oczekiwali, iż za upadłych w wszelkich swych prawach uznani, i z pretensyami swemi do tego tylko ma atku, iaki po zaspokoieniu melduiających się Wierzycieli z masy pozostać mogli odesłani bydź mają. Nakoniec dla tych wierzycieli, ktorzyby dla legalnych przyczyn osobiście stawić się nie mogli, a tu zniomości nie mieli, Justitiae Kommissarze Lutterkorth i Drews wyznaczaią się, z ktorych iednego łobie obrać, i onego zainformować i plenipotencyą dać mogą. Podług tego wiec wszyscy Wierzyciele rzeczónego Urodzónego Jozefa Łączyńskiego zachować się mają. Na dowod przy zwyczajnym podpisie i wycisnieniu większey pieczęci naszej tuteyszey Południowo-Pruskiej Regencyi.

liche Gläubiger des gedachten Joseph v. Łączyński zu achten. Urkundlich unter der verordneten Unterfchrift und Beydrückung des größern Insiégels Unserer hiesigen Südpreußischen Regierung. So Geschehen und gegeben zu Warschau, den 12ten Januar 1798.

Działo się i Dan w Warszawie d. 12. Stycznia 1798.

Citatio Edictalis.

In dem über des Apotheker Christoph Zimmermann zu Prag Vermögen eröffneten Concurs ist bisher aus zureichenden Gründen die Edictal Citation aller derer, welche an dem bereits subhastirten Zimmermannschen in Prag auf dem Erbziins-Grunde des Hochwürdigen Dohm Capitels zu Plock auf der Pflaster Gasse Sub Nro 8. belegenen Haufe irgen einen bisher unbekanntem Real Anspruch zu haben vermeinen mögten, gänzlich unterlassen worden. Nach der Vorschrift neuerer Gesezze aber werden nunmehr alle dergleichen bisher unbekante Real Praestendenten hierdurch öffentlich aufgefordert, in termino den 25. Julii c. Vermittags um 9. Uhr vor den Herrn Justiz Rath Bothe, entweder in Person oder durch gehörig instruirte Bevollmächtigte in loco iudicii auf dem vormaligen Cadetten Hofe hieselbst zu erscheinen, ihre ansprüche darzuthun, und ihre in Haenden habende Beweismittel einzureichen, oder wenigstens anzuzeigen, unter der Verwarnung, das wer in dem obigen Termin nicht erscheint, mit seinem Anspruch praeludirt, und ihm ein ewiges Stillschweigen auferlegt werden soll. — Zugleich werden auch alle bisher unbekannt gebliebene Personal Gläubiger des gedachten Apotheker Zimmermann hierdurch vorgeladen, ihre Forderungen in dem nemlichen Termin anzuzeigen und geltend zu machen, bey Vermeidung, das sie sonst von der jetzigen Concurs Masse abgewiesen und ihnen mit ihren Ansprüchen an dieselbe ebenfalls ein ewiges Stillschweigen auferlegt werden wird. Warschau den 11. April 1798. — Königl. Preufs. Justiz Magistrat.

Edictal

Von dem Justiz Magistrat der Königl. Preufs. Haupt und Residenz Stadt Warschau, wofelbst über das nachgelassene Vermögen des verstorbenen Kaufmann Antoni Maria Piatti, wegen sich geäußerter Unzulänglichkeit desselben, Concursus Creditorum eröffnet worden, sind alle diejenigen, welche an dem Nachlaß einigen Anspruch haben, öffentlich vorgeladen, das sie ihre Forderungen längstens in termino den 17. August a. c. Vermittags um 9. Uhr, vor dem Deputato, dem Justiz Rath Kausch, im Collegien-Hause, entweder in Person, oder durch zulässige Bevollmächtigte, wozu denen answärtigen Gläubigern, welchen es hieselbst an Bekantschaft fehlet, die Justiz Commissarien Rinke, Kletke und Kohlheim in Vorschlag gebracht werden, gebührend anmelden oder gewärtigen sollen,

Citatio.

Od Magistratu Sprawiedliwości Miasta J. K. Mci głównego i rezydencyonalnego Warszawy w którym Konkurs do majątku po zmarłym Antonim Maria Piattim pozostałego, dla niewystarczającej masy podniesiony został, zapożywaią się edyktalnie wszyscy Prawa i pretensye do tegoż majątku mieć sie rozumieiący, aby się na terminie dnia 13 Sierpnia o godzinie otey zrana przed Deputowanym naszym JP. Kausch w Kollegium sądowym osobiście lub przez dopuszczonych Plenipotentow, zagraniczn zas, znaomości tu w Warszawie niemaiący przez Justiz Kommissarzow, Rinke, Kletke i Kohlheim stawili i pretensye swoie likwidowali oraz oczekiwali, iż gdyby się nielikwidowali ze swemi pretensjami do masy mianem upadną i wieczne im milczenie nakazane zostanie.

dafs sie mit ihren Ansprüchen an die Masse praeccludiret und ihnen deshalb ein ewiges Still-schweigen auferlegt werden soll. Warschau den 6. Februar 1798. — der Justiz Magistrat.

W Warszawie dnia 6. Lutego 1798. — Magistrat Sprawiedliwości.

Immobilia zu verpachten.

Da mit Term: Johannis des Täufers a. c. die Pacht Zeit der den Felix von Niemojewskischen Minorennen gehörigen Güter Slupia und Radoszewice zu Ende geht, und von seiten des hiesigen Südpreußischen Pupillen — Collegii die fernerweitige Verpachtung beschloßen worden, so werden alle und jede Pachtliebhaber hierdurch aufgefordert, sich in dem auf den 11. Junii d. J. angesetzten Licitations — Termin Morgens um 8. Uhr zu Wielun vor der dasigen Kreis Justiz Commission einzufinden und ihnen zugleich eröffnet, dafs die Slupier Güter bisher für ein jährliches Pacht Quantum von 3500. Rthl: und die Radoszewicer für 2000. Rthl: verpachtet gewesen und auch fernerhin in dieser art separirt auf drey nach einander folgende Jahre und zwar an denjenigen in Pacht sollen gegeben werden, welcher in gedachten Licitations Termine in Ansehung des Pacht Quanti der Meistbiethende bleiben, sich die gemachten Bedingungen gefallen lassen und die erforderliche Caution stellen wird. Die Pacht nimmt mit Term: Joh: des Täufers d. J. ihren Anfang und die Anschläge von mehr gedachten Gütern, können zu jederzeit bei der C. J. Commission zu Wielun inspiciert werden. Urkundlich unter der Königl: Süd-Preuß: Regierung Vordrückung des größern Insiegels und der Allerhöchst verordneten Unterschrift. Gegeben Peterkau den 13. April 1798. — Königl: Süd-Preuß: Regierung.

Gdy z Terminem S. Jana Chrzciciela roku tego czas Dzierżawy po sp. Felixie Niemojowskiem należących dobr Slupii i Radoszewic expiruje, a że strony tuteyszego zgromadzenia Kolegij Pupillarnego Prufs Południowych dalße za dzierżawienie postanowione iest. A zatym więc wszyscy i każdy do dzierżawienia takowych chęć mający niniejszym Pismem wezwany zostaje, na terminie Licytacji dnia 11. Junij o godzinie 8. z rana w Wieluniu przed Kreyz Justiz Kommissyą tameczną stawić się, gdzie przytym oznaymie się, iż Slupskie dobra te dotychczas za rocznie umowioną Kwotę dzierżawną 3500. Rthl: a zaś Radoszewskie za 2000. Rthl: zadzierżawione były, i że też i na przyszłość separatim na 3. po sobie następujące lata iednemu, naywięcey na terminie Licytacyinym postępującemu i zezwalającemu na kondycyę i Kaucyą stawiącemu wypulzczone bydź mają. Taż dzierżawa na Święty Jan Chrzciciel roku tego poczynać się ma, i Anzłagi Licytacyinym pomienionych dobr zawsze w Kreyz Justiz Kommissyi Wieluńskiej każdego czasu widzieć będzie można. Przy wycisnieniu naszey większey pieczęci etc. — Dan w Piotrkowie dnia 13. Kwietnia 1798. — Krol: Połudn: Pruska Regencya.

JP. Moffet Angielczyk w Ogrodniczym Kunsztzie biegły, który miał hanor służyć u JW. Branickego Hetmana Wielkiego Koronnego lat czternaście, przedsiębiorze uwiadomić P. Publiczność, iż wydawać będzie Abrysy na ogrody Angielskie, Oranżerye, Trepaury czyli Ogrody Zimowe w naywyborniejszym guscie Angielskim, i jeżeli kto będzie tego żądał, on sam będzie rozporządzał, iak się każde dzieło ma wykonywać. — Przedaie do tego wszelkiego rodzaju nasiona, drzewa rodzayne, kwiaty krzewiste czyli krzaki kwiciste i botaniczne, takie iakie przez tak długie doświadczenie uznał, że utrzymywac się mogą nalepię w tym kraju. — Ma on teraz w swym Ogródzie nowe drzewko, ktorego piękność zaleca biegłość jego w tey sztuce wszystkim Amatorom Botaniki. — Mieszka w Warszawie na ulicy Jasna Nro 1365.

P. Mackrottowa chcąc uczynić Publiczności użyteczną usługę, zakłada Pensyą dla Edukacyi Panienek, w. ktorey uczyć się będą Języków: Niemieckiego, Francuzkiego i Polskiego, oraz Szycia, Haftowania w rozmaitey sztuce, iako też brać będą lekcyę pisania, Geografii, Historii, rachunkow początkowych, zgoła doskonałone będą w Naukach iakie przyzwoitemi i potrzebnymi są dla kaźdey Panienki. Mieszka w Pałacu dawniey Tartowskim teraz Wielopolskim pod Nrem 585, na długiej Ulicy.

Podaje się do wiadomości, iż na dniu wczorayszym między 8. godziną z rana a 9. pewney osobie list adresowany do Berlina z Dokumentami autentycznymi iakimis sposobem wypadł na Ulicy, a iako nikomu niepotrzebny, właściciel tego uprasza o złożenie tego w Drukarni lub w Pałacu JW. Chreptowicza w pierwszey Bramie do Dąbrowskiego Ex-Intendenta.

Ponieważ Folwark mieyski z domostwem w Mieście tuteyszym na Rynku leżącym należącym do dzieci małoletnich po zmarłym tu mieszczaninie Macieju Kruszelowskim pozostałych, mają być puszczone w dzierżawę przez licytacyą na lat 3. i więcey, a to na terminach 21. Maia, 5 i 23. Czerwea r. b. więc o tym kaźdemu, któryby sobie tey dzierżawy i kaucyą dla pewności tych dzieci złożył oznaymie się. Więcey dający utrzyma się przy dzierżawie w Wieruszowie 23. Kwietnia 1798. — Hrabs. Malczana Am: urzędowiy, majątnosc: Wieruszowa i Opatowa...